A°. 1835. N°. 27.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 3 Maart.

FRANKFORT, den 27sten Februarij.

De landdag van de provincie Westfalen heeft aan Z. M. den Koning van Pruissen onder anderen eene voordragt gedaan, nopens eene verbinding van de Wezer met den Rijn, door middel van eenen ijzeren spoorweg met verscheidene zijtakken. Z. M. heeft laten antwoorden, dat hoogstdezelve dit plan gaarne zal bevorderen en de voorgelegde ontwerpen naauwkeurig zullen onderzocht worden.

— De landraad van de Beijersche Rijnkreits heeft den Koning van Beijeren verzocht om opheffing van het verbod, dat de leerlingen van handwerken uit die streek naar Belgie, Zwitserland, Frankrijk of Engeland reizen, om zich verder te bekwamen. De landraad heeft dit verbod beschouwd als onwettig en strijdig met de persoonlijke vrijheid; terwijl hetzelve te meer bezwarend was, daar het zich juist uitstrekte tot landen, waar de industrie tot den hoogsten trap geklommen was. De Beijersche regering heeft echter laten antwoorden, dat zij voor als nog zwarigheid moet maken om aan dit verzoek te voldoen; met de betuiging, dat zij de hoop voedt, dat de partij, welke al het bestaande tracht omver te werpen, zal afzien van hare pogingen, om de jeugd van alle landen aan de vorming tot haar toekomstig beroep te ontrukken en dezelve tot een werktuig van hare misdadige plannen te maken.

— Men heeft te Bremen berigt, dat het schip met 505 landverhuizers uit Westfalen, hetwelk den 20sten November ll. voor Engelsche rekening van daar vertrok, gelukkig te Jamaica is aangekomen. Zij zijn aldaar door de planters goed ontvangen en verzorgd. Dit is de eerste proef, welke genomen wordt, om de bevolking van gemeld eiland door kolonisten uit Europa te vermeerderen, en door dezelven de kleurlingen, na dezer vrijmaking, te vervangen.

— Volgens de berigten uit Zwitserland, schijnen de Bernsche staatslieden niet regt te weten wat zij doen zullen, sedert de steun, welken zij aan Frankrijk meenden te hebben, hun, zoo het schijnt, ontvallen is. Men meent, dat, als er, volgens het plan van sommigen, een buitengewone landdag beroepen wierd, de meerderheid zich zeker voor het stelsel van gematigdheid en een vriendschappelijk verkeer met naburige staten zou verklaren.

Er heeft een gerucht geloopen, dat een troep onruststichters uit Zwitserland eenen aanval op eene onbezette grensplaats van Wurtemberg zou hebben gewaagd, doch dit gerucht heeft zich tot heden niet bevestigd.

— Volgens de jongste berigten uit Rome, heeft zich het gerucht van het aanstaand vertrek der Franschen en Oostenrijkers uit den kerkelijken staat niet bevestigd.

Door de bemoeijingen van den Thesaurier-generaal van de Pauselijke regering, zijn derzelver financien in eenen meer gunstigen toestand gebragt, zoodat men geene nieuwe geldleening noodig heeft.

— Voor eenige dagen heeft men reeds in de dagbladen een kort berigt gelezen, dat te Kassel een oploop van volk heeft plaats gehad en het huis van eenen leeraar, waar zoogenaamde piëtisten van tijd vergaderden, om oefeningen te houden, is aangerand geworden. Thans vindt men er een uitvoeriger berigt van in een der bladen. Het blijkt daaruit, dat niets staatkundigs in dit geval gemengd was, en men hier alleen had het gevolg van den afkeer tegen deze secte, welke de meeste ingezetenen van Kassel hebben, en welke het gemeen aldaar, met eenen hoop straatjongens vooraan, met de daad heeft willen toonen. De politie had intusschen maatregelen genomen, en heeft, geholpen door de burgergarde, de buitensporigheden tegengegaan; zijnde er geene andere gepleegd, dan het verbrijzelen der glazen van de woning des leeraars. De militaire magt was ook op de been, en men stond met brandende lonten bij het geschut, terwijl de Keurprins zich bij den generalen staf bevond. 's Avonds om elf ure was alles weder rustig.

MENTZ, den 27sten Februarij.

De in het jaar 1831 alhier ingestelde commissie tot oprigting van een gedenkteeken voor *Johannes Gensfleisch zum Gutenberg*, dien men hier als den uitvinder van de boekdrukkunst vereert, heeft tot dus verre niet meer dan 13,503 fl. 19 kr. te dien einde ontvangen, waartoe de stad Mentz 5211 fl. 33 kr., het overige groothertogdom 1086 fl. 37 kr. en het buitenland slechts 4205 fl. 9 kr. heeft bijgedragen, en wel onder laatstgemelde som Frankrijk 830 fl. 58 kr. en het rijke Engeland 50 fl., die buitendien nog van eenen aldaar wonenden Duitscher afkomstig zijn. Ofschoon de beroemde Deensche beeldhouwer *Thorwaldsen* te Rome aangenomen heeft, het model kosteloos te leveren, moeten evenwel nog de kosten van het gieten, vervoer enz., ten minste op 8000 fl. begroot betaald worden. De gemeenteraad heeft derhalve in eene zijner laatste zittingen besloten, de nog ontbrekende middelen door actien, welke door de stad gewaarborgd worden, te trachten te verkrijgen, en het kolossale standbeeld bij den ertsgieter *Crozatier* te Parijs, naar het model van *Thorwaldsen*, te laten vervaardigen. (Het hier medegedeelde kan [illegible] wel beschouwd [illegible] bewijs, dat het oprigten van een [illegible] weinig bijval in Duitschland vindt.)

LONDEN, den 24sten Februarij.

De Koninklijke aanspraak, waarmede de zittingen van het Parlement heden geopend zijn, behelst onder anderen het volgende:

« De verzekeringen, welke ik van mijne bondgenooten en in het algemeen van vreemde vorsten en staten ontving, ten opzigte van hun opregt verlangen, om met mij op den voet van vertrouwen te blijven en de vriendschappelijkste betrekkingen te onderhouden, geven mij grond om op de voortdurende weldaden van den vrede te rekenen.

« De eenige uitzondering op de algemeene rust van Europa, is de burgerkrijg, die nog steeds in de Noordelijke provincien van Spanje aanhoudt.

« De artikelen, welke ik met mijne bondgenooten, den Koning der Franschen, de Koningin-regentes van Spanje en de Koningin van Portugal gesloten heb, en, als toevoegsels tot het traktaat van April 1834 strekken om dit traktaat te volmaken en om te spoediger het door deze overeenkomst beoogde doel te bereiken, zullen u worden voorgelegd.

« Ik moet op nieuw mijn leedwezen betuigen, dat de betrekkingen tusschen Holland en Belgie nog niet geregeld zijn.

« Ik heb bevolen, dat men de begrootingen voor het aanstaande jaar opmake en U onverwijld overlegge.

« Zij zijn, in opzigt tot de bezuinigingen, met de meeste zorg opgemaakt en ik heb het genoegen U te berigten, dat het algeheele bedrag der hoeftan thans minder zal zijn dan zulks sedert eenigen tijd het geval is geweest.

» De berigten van de Gouverneurs mijner kolonien ontvangen, alsmede de aldaar genomene maatregelen, om de wet over de afschaffing der slavernij ten uitvoer te leggen, zullen u worden medegedeeld.

» Met genoegen heb ik de algemeene medewerking der koloniale wetgevende magten gezien, om dien belangrijken maatregel ten uitvoer te leggen; en ondanks de moeijelijkheden, die natuurlijker wijze hieraan verknocht zijn, heb ik geene reden te gelooven, dat mijne hoop op eene gelukkige uitkomst zal worden te leur gesteld.

« In allen gevalle kunt gij verzekerd zijn van mijne ernstige begeerte en van mijne aanhoudende pogingen, om ten volle de welwillende oogmerken des Parlements te verwezenlijken.

» Er zijn onderscheidene belangrijke zaken, waarvan sommige reeds in het Parlement behandeld zijn, en welke het belang des publieks vordert, dat zoo spoedig mogelijk na rijpe overweging, afgedaan worden."

De tienden en de kerkelijke zaken worden vervolgens als zoodanig in de aanspraak opgenoemd, aan het slot waaavan wordt gezegd:

« Ik reken vol vertrouwen op uwe medewerking, ten einde de maatregelen te volmaken, geschikt, om elke billijke reden tot klagten te verwijderen, en om de eendragt en het geluk mijner onderdanen te bevorderen.

« Ik vertrouw insgelijks ten volle op het beleid en de omzigtigheid, welke gij betoonen zult bij het veranderen van wetten, die groote en ingewikkelde belangen raken, en die in verband staan met oude gebruiken, die door de gewoonten en gevoelens mijns volks gewettigd zijn.

PARYS, den 26sten Februarij.

De dagbladen houden zich nog voortdurig bezig met de aanstaande verandering van ministerie. Volgens de ministeriele bladen, moet de oorzaak van deze verandering daarin gezocht worden, dat de Koning, nadat de maarschalk *Mortier* zijn ontslag verlangd had, den maarschalk *Soult* in zijne plaats het voorzitterschap van den raad van ministers heeft willen opdragen, en de tegenwoordige ministers gemeend hebben, met laatstgemelden maarschalk niet in het bewind te kunnen blijven.

— De liberale en republikeinsche oppositie bladen toonen zich verblijd over de benoeming van den kandidaat der Engelsche oppositie tot voorzitter van het lagerhuis. Zij vleijen zich, dat de Whigs nu in het adres in antwoord op 's Konings aanspraak eene zinsnede zullen weten te brengen, waardoor het ministerie *Peel* zal moeten vallen.

's GRAVENHAGE, den 1sten Maart.

Ter gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. Prins *Frederik*, is er gisteren gala-dejeuner bij hoogstdenzelven, en diner ten hove gehouden. Op beide deze feesten was Z. K. H. de prins *van Oranje* tegenwoordig, die aanstaanden Dingsdag voor het eerst in den koninklijken Nederduitschen schouwburg eene voorstelling zal bijwonen. Schier dagelijks verleent Z. K. H. eene langdurige audientie, om de gelukwenschen over hoogstdeszelfs herstel te ontvangen.

Naar men verzekert, zal nog voor de helft dezer maand de Tweede Kamer der Staten-Generaal derzelver werkzaamheden hervatten. Vele leden hebben de residentie niet verlaten en den winter aldaar doorgebragt. Men verwacht dienvolgens, dat er op den te bepalen dag een toereikend getal leden zal tegenwoordig zijn.

— Sints eenigen tijd heeft men, in den koninklijken Nederduitschen Schouwburg, reeds de vijf en twintigjarige tooneeldienst gevierd van den heer en jufvrouw *Stoopendaal*, den heer *Grave*, enz. Eergisteren is ook die van den heer *Hammecker* gevierd geworden.

AMSTERDAM, den 1sten Maart.

Beurs van den 27sten Februarij.

Over Belgie heeft men de aanspraak des Konings van Engeland ontvangen. Ter beurs van Londen heeft dezelve geenen gunstigen invloed uitgeoefend en leden alle publieke fondsen op nieuw eenen achteruitgang; dien ten gevolge waren wij ook hier merklijk flaauwer.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. De menigvuldige verkoopers, welke in deze effekten zich opdeden, bewerkten eenen achteruitgang van bijna $\frac{3}{4}$ pCt.; gisteren was de slotkoers $55\frac{7}{16}$ en heden $54\frac{11}{16}$; 5 pCt. $100\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, 100 in posten verhandeld; kansbiljetten gevoelden mede den nadeeligen indruk der overige Hollandsche schuldbrieven en werden in posten à $25\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{8}$ omgezet. Zeer geschokt waren de beide sijndikaat; $4\frac{1}{2}$ pCt. opende met 94, doch viel tot $93\frac{3}{8}$ terug en bleef $93\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $78\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ met verkoopers voor Duitsche rekening.

Spanje. In 5 pCt. perpetuelen is weinig handel gedreven, alleen tot den koers van $45\frac{7}{8}$ pCt. werden eenige postjes verhandeld; 3 pCt. $26\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ in kleine partijtjes afgegeven; uitgestelde $15\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{4}$ bij gering vertier. Meerder ging in obligatien cortes om, welke zich op den prijs van 45 pCt. staande hielden.

Rusland. Zelfs oude en nieuwe Russen verflaauwden eenigzins; oude $103\frac{1}{2}$ en nieuwe $103\frac{1}{2}$; Russen van 1831 en 1833 werden à $98\frac{3}{8}$ in kleine postjes verhandeld; ansbels 70, $69\frac{7}{8}$ gebleven, met verkoopers.

Oostenrijk. 5 pCt. metalliken $98\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ bij weinig affaire; nieuwe Weener aandeelen 714 en 715 *f* gedaan.

Brazilie. $83\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{8}$ in posten afgegeven; *Columbia* 26 à $25\frac{3}{4}$.

Beurs van den 28sten Februarij.

Onze beursbezoekers schijnen nadere Engelsche berigten te willen afwachten; want heden was er, doordien men dezelve niet had, weinig handel ter beurs: over het algemeen hebben zich echter alle fondsen iets, doch slechts weinig hooger dan gisteren gesteld. De omzettingen waren onbeduidend.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{7}{8}$; 5 pCt. 100 à $\frac{1}{8}$; kansbiljetten $25\frac{5}{16}$; oude sijndikaat $93\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$; nieuwe $78\frac{3}{8}$ à $\frac{3}{4}$.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen $46\frac{1}{4}$; 3 pCt. $26\frac{1}{4}$ à $\frac{7}{8}$; obligatien cortes $45\frac{3}{4}$ à $\frac{3}{8}$.

Oostenrijksche en Russische schuldbrieven als gisteren.

Effecten-Societeit, 1 Maart.

De berigten uit Engeland zijn veel geruststellender voor het ministerie *Wellington* dan Dingsdag; de prijzen aller effekten waren Woensdag en Donderdag te Londen aanmerkelijk hooger, en dien ten gevolge had onze fondsen-markt hier insgelijks een veel williger aanzien, en is veel handel gedreven in onze binnenlandsche alsmede in Spaansche effekten.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$ gebleven; kansbiljetten $25\frac{3}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen 47, $46\frac{7}{8}$, 47, $47\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$; cortes $45\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 46 $46\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$.

Op het adres van het hoogerhuis heeft Z. M. de Koning van Engeland geantwoord: «Ik bedank u voor uw eerbiedig en getrouw adres. Ik ontvang met groot genoegen de verzekering van uwe medewerking in al de maatregelen, geschikt om alle billijke redenen tot klagten uit den weg te ruimen en om het geluk en de eendragt mijner onderdanen te bevorderen.»

De tekst van het amendement, in het lagerhuis op het adres voorgesteld, is van den volgenden inhoud:

« De getrouwe gemeenten van U. M. erkennen met dankbaarheid, dat de handelingen, om de nationale vertegenwoordiging te hervormen, aan het parlement met de goedkeuring Uwer Maj. zijn onderworpen geworden, en door diezelfde goedkeuring kracht van wet hebben bekomen. Zij vertrouwen nog andere voordeelen van die wijze en noodwendige maatregelen te trekken, en zijn overtuigd dat de raad Uwer Maj. handelen zal in den geest eener wel begrepene en krachtdadige hervorming, en dat de liberale en uitgebreide politiek, die aan het volk het regt verleend heeft, om zijne vertegenwoordigers te verkiezen, en die voorzien heeft in de bevrijding uit de slavernij van alle personen, die nog in Uwer Maj. [illegible] vrijheid mogten beroofd zijn, insgelijks met dezelfde vrijzinnigheid [illegible] wijzigen de gemeentelijke corporatien onder de controle des volks zal stellen, zal de gegronde grieven der van de gevestigde kerk afwijkende protestanten zal aanhooren, en voorzien zal in de bestaande misbruiken der kerk, die den openbaren vrede in Ierland storen en het karakter van deszelfs [illegible] beledigen en vernedert.

« De getrouwe gemeenten Uwer Majesteit verzoeken er, te [illegible] bij te voegen, dat zij niet dan diep betreuren kunnen, dat de vorderingen dezer hervormingen gestaakt en gecompromitteerd zijn geworden door de ontbinding van een parlement, dat alleen strekte om krachtdadig de door het volk met zoo veel nadruk en regt verlangde maatregelen werk te zetten.»

Bij het vertrek van den post was er nog niets omtrent dit amendement beslist; maar men geloofde, dat hetzelve zou te worden verworpen.

ARNHEM, den 2den Maart.

De 38ste verjaardag van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*, is, laatstleden Zaturdag, hier ter stede, op de gewone wijze, en door de leden der loge: de *Geldersche Broederschap*, met een diner in het Logement van den heer *Sandersleben* plegtig gevierd.

Mengelwerk.

Aanspraak van den koning van Engeland.

Sints vele, maar vooral sedert de laatste vijf jaren, is het eene erkende waarheid, dat men niet te veel, in constitutionele gouvernementen, verwachten moet van troonredenen of koninklijke aanspraken. De regeringen wikken en wegen elk woord te zwaar, dan dat men derzelver inwendige gedachten of handelingen uit eenige zinsneden van dergelijke aanspraken zou kunnen opmaken. Elk van die zinsneden wordt door vriend en vijand zoodanig getoetst, beschouwd, vaak uit derzelver verband gerukt, dat de regeringen er schijnen op bedacht te zijn, om zoo min mogelijk iets stelligs te kennen te geven, of wel gebruiken zij zulk eene verbloemde taal, dat elk woord [illegible] behagen even zeer als mishagen kan. Het was [illegible] te voorzien, dat de aanspraak, waarmede de koning van *Engeland* den 24 het Parlement zou openen, eenig helder licht verspreiden zou in den nacht, waarin zich *Nederland*, ten aanzien van deszelfs staatkundige betrekkingen, bevindt. Nogtans vertrouwde men van het nieuwe Britsche ministerie, dat het eenige schemering van licht zou geven, en dat hetzelve voor het minst ons de hoop niet zou ontzeggen, dat de onderhandelingen over onze aangelegenheden te *Londen* zouden worden hervat. Wij verwachtten het geven van die hoop, niet omdat wij daaruit reeds dadelijk eene billijke schikking konden voorspellen, — want dit mag men van eene Londensche conferentie, indien men alle hare handelingen heeft nagegaan, niet verwachten, — maar wij vertrouwden daarop, vermits, naar het scheen, de jongste zending van Z. Exc. den baron VAN ZUILEN de uiting van die hoop wettigen kon, en tevens omdat, na het verloop van zoo eenen geruimen tijd, dat aan ons niets nopens onze staatkundige betrekkingen werd kenbaar gemaakt, wij als het ware [illegible] heid eener troonrede van eenen buitenlandschen vorst, [illegible] deszelfs wetgevende kamers zoude zijn geweest, en ons met eenige mededeeling zoude hebben begunstigd. Doch, helaas! het eenige wat wij ten onzen aanzien in de aanspraak gemeld vinden, is het op nieuw betuigen van het leedwezen des konings, dat de betrekkingen tusschen *Holland* en *België* nog niet geregeld zijn; een leedgevoel, hetwelk te smartelijker is voor hen, die de nadeelen van dezen steeds voortdurenden onzekeren staat van zaken ondervinden.

Daar wij niet van meening zijn, om op nieuw de bezwaren van dien onzekeren toestand, zoo dikwerf uit een gezet, bloot te leggen, noch zoodanig in de geheimen der diplomatie zijn ingewijd, [illegible] wie de schuld van die voortduring dragen moet, [illegible] vengemelde aanspraak behandeld, over, namelijk [illegible] burger-oorlog, die als de eenigste uitzondering op den algemeenen vrede van *Europa* wordt opgegeven. Het blijkt uit de daartoe betrekkelijke zinsnede, dat het ministerie PEEL nopens de Spaansche aangelegenheid geene andere denkwijze koestert dan de ministeriën GREY en MELBOURNE, en dat het nieuwe Britsche ministerie het oogmerk, bij het tusschen *Frankrijk*, *Portugal* en *Engeland*, in April 1834, gesloten verdrag over den Spaanschen krijg, bedoeld, blijft aankleven. Die bekentenis is eene aanmoediging voor de grondwettige regering van MARIA-CHRISTINA; het toont don CARLOS wat hij van het nieuwe ministerie in *Engeland*, van hetwelk hij, naar de vroegere uitlatingen van deszelfs leden, veel goeds hoopte, te verwachten heeft. Wanneer men nu daarbij voegt het laatste uit den kerkelijken staat ontvangen berigt, dat lord SEYMOUR Z. H. den Paus zou hebben verklaard, dat het Britsche bestuur de koningin van Portugal, [illegible] wat het wilde, zou bevestigen en ondersteunen, dan trekken wij uit die een en ander het gevolg, dat onze voorspelling, bij de optreding van het ministerie [illegible], zich volkomen heeft bewaarheid, dat deszelfs politiek het voetspoor van deszelfs voorgangers zou volgen.

Wat de binnenlandsche aangelegenheden aangaat, waartoe wij thans moeten overgaan, uit hoofde der rede omtrent het buitenland, behalve de twee gemelde punten, het stilzwijgen bewaart, zijn de beloften en verzekeringen, door de Ministers in de aanspraak gegeven, naar het ons toeschijnt, voldoende. Welk ministerie in *Engeland* ook optrad, het zou altijd te worstelen hebben met overdreven vrijheids-kraaijers en de rustelooze Ieren, en het moet derhalve den vrienden van orde en rust in *Groot-Brittannie* aangenaam zijn geweest te vernemen, dat ditmaal er minder subsidiën zullen worden aangevraagd; dat men trachten zal de lasten der grondbezitters te verminderen; dat er omtrent de heffing der tienden voorstellen zullen worden aangeboden; dat de [illegible] *land* [illegible] op den staat der Schotsche kerk [illegible] rekent op de medewerking van het Parlement om de maatregelen te volmaken, die geschikt kunnen worden geacht, om alle billijke reden van klagten uit den weg te ruimen, en zoo den vrede en het geluk van hoogstdeszelfs onderdanen te bevestigen. Het zal nu alleen de vraag zijn of de tegenpartij van het tegenwoordig bestuur thans met geene te groote vooringenomenheid deszelfs voorstellen zal ontvangen. In dat geval, bestaat er in geenen deele eenige hoop, dat de vrede en het geluk van Engeland's ingezetenen zullen worden bevestigd. Intusschen staat het ook te bezien of de voorstellen, door het ministerie te doen, wel eenigzins zullen overeenkomen met de verwachtingen, die deswege gekoesterd werden, en die wel niet geheel overdreven zullen voorkomen, wanneer men de talrijke misbruiken en gebreken overweegt, die in vele deelen der wetgeving van *Groot-Brittannie* zijn ingeslopen, en indien men daarbij tegelijk in

aanmerking neemt den achteruitgang van den landelijken stand en de behoeften der armen-klasse. Daar wij ons hebben voorgenomen, zonder eenige partij te kiezen, den gang der zaken in *Groot-Brittannie* en *Ierland* na te gaan en te beschouwen, laten wij ook aan den tijd de beslissing over of en in hoe verre de voorstellen der ministers den bijval zullen erlangen en verdienen.

Volgens de eerste berigten, is de indruk, dien de aanspraak op de bevolking gemaakt heeft, niet voordeelig geweest. De koning moet op zijnen weg met blijken van afkeuring en misnoegen zijn ontvangen. Dergelijke blijken schijnen ons echter toe geen voldingend bewijs van de ontevredenheid der bevolking op te leveren. Geen enkele grond bestaat er nog, waardoor dergelijke blijken van afkeuring kunnen worden gewettigd. Wij beschouwen dezelve veeleer als het gevolg van eene opgeruide, niet genoeg onafhankelijke, mogelijk ook behoeftige menigte. Het Parlement alleen, als de ware vertegenwoordiging des *Britschen* volks, zij het overgelaten uit te wijzen of dat volk eenig vertrouwen, in de nieuw benoemde ministers kan stellen; en die beslissing, wil zij op goede redenen steunen, zal eerst genomen kunnen worden, nadat de ontwerpen om sommige in *Engeland* bestaande bezwaren of ingeslopen misbruiken weg te nemen, zullen zijn voorgedragen en overwogen.

Geheime *brief* (*a*) *aan den Heer* J. D. P. LE J., *schrijver van eenen* openlijken *brief aan den Heer* H. J. FOPPE, (*Utrechtsche Courant van den* 30sten *Januarij l. l.*)

. . . . (*b*) HEER,

Met veel genoegen las ik uwen langen openlijken brief aan den heer F. Mijne eigenliefde werd daardoor niet weinig gestreeld; want ik mogt nu veilig besluiten, dat de inhoud van mijn artikel (in de Arnhemsche Courant van 24 Januarij voorkomende) niettegenstaande het paar taalfouten, dat er door de haast is ingeslopen, uwe aandacht heeft kunnen boeijen; en u de noodzakelijkheid eener zijdelingsche beantwoording heeft doen beseffen.

Dat gij met de aanwijzing van dat paar taalfouten mij eene dienst bewezen hebt, erken ik gaarne; en van mijne bereidvaardigheid tot wederdienst een bewijs willende geven, neem ik deze gelegenheid te baat, u te doen opmerken, dat gij in den openlijken brief vooreerst verkeerdelijk geschreven hebt, dat „*een eerste stap veel goeds beloofden*," en ten anderen, dat gij, blijkens zeker *uitroepingsteeken* achter het cursijf gedrukte woord: *gezegde* (van MARTIALIS namelijk) geplaatst, u ten onregte verwondert, dat ik dat woord *gezegde* gebezigd heb, ten zij die verwondering ook op u zelven van toepassing zij, want gij behoeft slechts het door u geplaatste eerste artikel (Utrechtsche Courant van 26 December 1834) nog eens op te slaan, om aldaar het woord *gezegde* in denzelfden zin gebezigd te vinden.

Thans zij het mij vergund (met stilzwijgen voorbijgaande, hetgene gij omtrent het geluk wenschen met de strafwaardigheid van den heer F *aanstipt*, doch *niet wederlegt*) een enkel woord te spreken over den hoofdzakelijken inhoud van uwen brief.

Gij beweert, en te regt, dat men in de *haute comédie* een *type* van menschelijke *deugden*, *gebreken*, *driften* enz. behoort te leveren; doch ten onregte doet gij het voorkomen als of *ik* iets anders daarin zocht. Neen, mijn heer, ik ben het op dit punt volkomen met u eens; onder ééne bepaling namelijk, dat men zoodanig *type* alleenlijk in den hoofdpersoon van het stuk vorderen kan. De vrek van MOLIÈRE (om een voorbeeld te noemen) is een *type van gierigheid*; maar kan men ook in iederen der overige handelende personaadjen van dat stuk een *type* vinden? Immers neen. De hoofdpersoon van het Fortuinzoeker stelt een *type* voor van het grootste domme in een gewetenloos mensch; en hoe is het met de overige handelende personen in dat stuk gelegen? Deze immers zijn geschilderd naar bestaande modellen, die men dagelijks aantreft. Deze zijn het, die de bouwstof voor de intrigue moeten opleveren. Deze zijn het, die, door groote tegenstellingen, rijkdom en verscheidenheid aan de voorstelling moeten bijzetten. — In hen kan geen *type* hoegenaamd gevorderd worden. Of zou de *Philinte* (in den *Misanthrope*) welligt een *type* van vleijerij zijn, om dat hij, ter liefde des vredes, het *Sonnet* van den pruldichter toejuicht? Evenmin immers behoeft de *Gerner* in Fs. Fortuinzoeker een *type* van eenige deugd of zwakheid te zijn.

Bijaldien nu door mij iets anders beweerd geworden ware, dan voorzeker zoudt gij grond gehad hebben mij op dit punt te regt te wijzen; doch aangezien er in mijn artikel niets voorkomt, dat met het zoo even gezegde in tegenspraak is, zoo komt uwe uitweiding over de (den heer F zeer wel bekende) vereischten van de personaadjen eens blijspels mij geheel overtollig voor.

Wijders verklaar ik niet te begrijpen, hoe gij de *voorstelling van eenig karakter* [illegible] (*c*), om op grond daarvan mij van [illegible] te beschuldigen. De persoon van den Fortuinzoeker is voor u en mij slechts een [illegible]; van zijn karakter kennen wij niets dan hetgene de voorstelling des schrijvers ons aanbiedt, of liever (hoe vreemd het ook klinke) het karakter des Fortuinzoekers bestaat in de voorstelling alléén; ergo: is de voorstelling *alledaagsch*, zoo moet noodzakelijk ook het karakter *alledaagsch* zijn. Gesteld: NAPOLEON ware voor u een *idéaal*, en gij wildet ons dat *idéaal* afschilderen, zoudt gij dan door alledaagsche trekken uw doel kunnen bereiken? NAPOLEON moet sprekende en handelende optreden; hij moet spreken als een groot man; hij moet handelen zoo als het eenen NAPOLEON voegt, in één woord; al wat gij hem laat zeggen of bedrijven, moet aan uw idéaal getrouw zijn. Indien gij nu van tijd tot tijd, gedurende uwe schildering, uw idéaal verloochendet en NAPOLEON als een gewoon mensch deedt spreken of handelen, wat werd er dan van uw idéaal, waarvan ik geen ander begrip heb, dan hetgene uwe voorstelling er mij van geeft; — immers hield het op, het idéaal van een groot man te zijn. — Ik vraag dus u zelven (en beroep mij tevens op uwe vijandigheid tegen sophisterij) kan ik een uitstekend goed of slecht karakter door eene *alledaagsche* voorstelling leeren kennen? Wanneer uwe beantwoording op deze vraag ontkennend is, (waaraan ik niet mag twijfelen) dan zult gij ook moeten toestemmen, dat de door u in den openlijken brief aan den heer FOPPE gemaakte onderscheiding tusschen de voorstelling der *karakters van een tooneelpersoonaadje* en *het karakter-zelf* niet op juistheid aanspraak maken kan.

Hetgeen verder in uwen brief voorkomt, vereischt van mijne zijde geen enkel woord meer. Alleenlijk wil ik u nog opmerkzaam maken op de door uzelven bij noot gedane aanhaling van eenige regelen des heeren FOPPE, in welke „om eenen bescheiden toon bij de beoordeeling zijner lettervruchten" verzocht wordt, en dan tevens verwijzen naar de twee eerste uwer artikelen over het tooneelwerk van den genoemden heer. De bedoelde aanhaling, vergeleken met die artikelen, klinkt mij in het oor, als wildet gij tot den heer FOPPE zeggen: „Gij hebt om eene vriendelijke teregtwijzing verzocht; welaan! ik zal u ophangen, maar ik zal het u zoo min pijnelijk maken als mogelijk is."

Wat er overigens van de waarde zij uwer tooneel-kritiek, die door sommigen, zoo als gij te kennen geeft (maar door mij volstrekt niet) als het werk van eenen hoogleeraar beschouwd wordt, moge het beschaafd publiek als de hoogste regter in zulke zaken beslissen; de heer FOPPE zal zich door dezelve niet laten afschrikken, daar ben ik gerust op.

Ten slotte meen ik u te mogen verwijzen naar de *Algemeene Konst- en Letterbode van* 6 *Februarij l. l. No.* 6, alwaar bijna acht bladzijden zijn toegewijd aan de beoordeeling van den Fortuinzoeker. — De schrijver van die bladzijden (*d*) een man van algemeen erkende geleerdheid en (dat vooral niet minder zegt) van zuiveren smaak, benevens de heer S. VAN WALRÉ, wiens bevoegdheid, om over tooneelpoëzij te oordeelen, toch wel door u niet in twijfel zal getrokken worden, hebben het gewaagd, in tegenspraak met u, een hoogst gunstig oordeel over het bedoelde blijspel uit te spreken. Mogt het u lusten tegen die heeren te velde te trekken, om hen te dwingen tot de bekentenis, dat zij eerst bij u ter schoole behoorden te gaan, alvorens hun oordeel uit te brengen, mij is het wel. Dien reuzenstrijd zal ik als aanschouwer bijwonen en gedurende denzelven, naar het voorbeeld van Oom TOBIAS, een *lillabullero* fluiten.

Ik ben enz.

W. R.

Amsterdam 12 Februarij 1835.

(*a*) Het adres van den heer J. D. P. LE J. mij niet bekend zijnde, ben ik verpligt geweest, voor mijn' geheimen brief eene plaats in dit dagblad te verzoeken. Het publiek zal wel bescheiden genoeg zijn mijn geschrijf niet te lezen, daar hetzelve natuurlijk voor den heer LE J. alléén bestemd is. — Wat overigens de *tegenstrijdigheid* aangaat, welke er schijnt te bestaan in de plaatsing eens geheimen briefs in eene openlijke Courant, deze verdwijnt bij de enkele overweging, dat men een *openlijken brief* in eene *openlijke Courant* plaatsen kan, zonder zich aan *pleonasmus* schuldig te maken: en dit laatste is immers door het voorbeeld van den zeer logischen heer LE J. voldingend bewezen.

(*b*) Den heer LE J. niet persoonlijk kennende, is het mij niet mogelijk geweest, zonder gevaar [illegible] om van vleijerij beschuldigd te worden, een gepast bijvoegelijk naamwoord in de [illegible] te stellen.

(*c*) [illegible] hiervan kon [illegible]

(*d*) Die, hetgeen u *sub rosa* medegedeeld, inderdaad hoogleeraar is.

Letternieuws.

Nederlandsch Magazijn van Romans en Verhalen 1ste en 2de *Deel. Te* Amsterdam *bij* G. J. A. BEYERINCK.

Wij moeten erkennen nalatig geweest te zijn in de aankondiging van eene onderneming, die zoo ten volle de aandacht van het lezend publiek verdient, omdat zij *nieuw* is van aanleg, *goed* gezien, en regt *nationaal van strekking*. — Wij bezaten immers, tot hiertoe, géene verzameling van oorspronkelijke *romans en verhalen*, en wij hadden er behoefte aan, zoude er voorraad zijn van lektuur, uit Nederlandsche pennen gevloeid, en voor de behoefte van onzen landaard genoegzaam geschikt, om daardoor het legioen vertalingen te verdringen, dat ons vaderland gedurig al meerder overstroomt. De uitgever zoekt dus te regt die behoefte te vervullen, en tracht, door de Redactie aan loffelijk bekende vaderlandsche schrijvers toe te vertrouwen, in deze mede te werken tot behoud eener *nationaliteit*, reeds te veel door voortbrengsels van vreemde persen verbasterd. — Wij rekenen ons dus verpligt, bij de verschijning des *tweeden deels*, dit NEDERLANDSCH MAGAZIJN onzen landgenooten aan te bevelen; en, zoo zij het werk ter hand nemen, zullen zij het het niet onvoldaan ter zijde leggen; want het tot dus verre geleverde toont, dat het *Nederland* geenszins aan vernuften mangelt, geschikt om eene lektuur te leveren, die onderhoudend en leerzaam tevens is, en het hart stemt voor zulke gevoelens, als welke een echte Oud-Nederlander nimmer ontbreken mogen.

In het eerste deel zijn 5 stukken opgenomen, van welke het eerste AGNES HALM of *het innemen van den Briel*, door onze landgenoote P. MOENS geschreven is, en het derde *De Edele Hollandsche Jonkvrouw*, van de hand van Mejufvrouw E. HERBIG is; beide zijn aan de Vaderlandsche Geschiedenis ontleend en verschaffen een uitspannende lektuur, die ons belangrijke tijdperken voor den geest terug roept, en voordeelig getuigen voor de geschiktheid dezer dames voor zoodanigen schrijftrant. — Het tweede verhaal, HENDRIK, *of de misdadige uit valsche schaamte*, gegrond op een ware geschiedenis, is door den Heer W. H. WARSINCK ontleend aan de lijfstraffelijke regtspleging; het is vol goede opmerkingen en nuttig van strekking, doch had zeker veel gewonnen, indien de schrijver zich niet te getrouw aan de gebeurtenissen had gebonden, en deszelfs verbeelding, meer scheppingskracht ontwikkelende, de koude waarheid met eenige, dezelve geen afbreuk doende bijsieraden had geborduurd, in den smaak waarin vroeger de heer CHRISTEMEYER soortgelijke voorvallen pleeg te behandelen; diens *ontmoetingen op eene winterreis*, het vijfde en laatste stuk, schijnt door de redactie tot plaatsvulling te zijn opgenomen; het heeft niets van een *verhaal*, noch minder overeenkomst met een *Roman*: men verschoone ons in volgende deelen van soortgelijke stukken, die beter in het mengelwerk van een tijdschrift te huis behooren, het beste er van is, dat het slechts 23 bladzijden beslaat. — Het vierde verhaal, JAKOB MOONS, *zijne betrekkingen en lotgevallen, zoo in als buiten Europa*, is verre weg

het uitgebreidste en ook ontegenzeggelijk met de meeste zorg bewerkt; wij kennen het voor het beste uit dit deel, en gelooven niet, dat iemand hetzelve onvoldaan uit de handen zal leggen. Met genoegen zagen wij uit de voorrede, dat de schrijver, Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA, aan het hoofd der letterkundigen staat, welke de heer BEIJERINCK met de redactie van dit werk, dat zeer duidelijk gedrukt is, belastte.

In het 2de deel vinden wij slechts drie stukken, die echter reeds voor den voortgang der onderneming gunstig getuigen: over het algemeen toch overtreft dit deel in innerlijke waarde nog het voorgaande. Het eerste en derde stuk zijn wegens hun aan de Vaderlandsche historie ontleend: schoon beiden met zorg bewerkt en geheel uiteenloopend van behandeling zijn, reiken wij den palm aan de ULLA en EMBERTHA, of *de verovering van Bleijenbeek*, van O. G. HELDRING, toe, boven de FLORIS en IDA *van den schrijver van Licht en Duisternis*. — Het eerste is *eene Geschiedenis uit het leven van* MAARTEN SCHENK, en getuigt van de bekwaamheid des schrijvers in het romantische vak; vroeger was hij met lof bekend in een anderen schrijftrant: zijn *de natuur en de mensch* is in ieders handen. Schijnbaar eenvoudig van behandeling, naauwkeurig geschetst en rijk aan schoonheden van detail, boeit het de aandacht tot het einde. Het andere is *een verhaal uit het begin der 17de Eeuw*, waarin onze puikvernuften uit den tijd van HOOFT handelende worden ingevoerd: hoezeer het voor de ULLA in belangrijkheid moet onderdoen, is het lezenswaardig en zal menigeen een aangenaam uurtje doen slijten.

Het tweede stuk dezes bundels is van eene dame, die haren naam zedigelijk verborgen houdt; de schrijfster van *Ida van Walburg* had zulks voor haren roem niet behoeven te doen, want zij heeft de pligten, die eene gehuwde vrouw in de groote wereld dikwerf te vervullen staan, met eene waarheid geschetst, die roert en treft. — Het karakter van IDA is een type van vrouwelijke grootheid, en hare levensgeschiedenis is onderhoudend geschilderd; menige traan zullen hare rampen aan het gevoelig harte ontlokken. De schrijfster beschenke haar vaderland met meerdere soortgelijke haar vereerende voortbrengselen. — Ja dit doe zij en allen, wie daartoe het vermogen gegeven is, opdat het deze echt nationale onderneming, die algemeene belangstelling moet verwekken, niet aan bouwstoffen moge ontbreken. — Welk schrijver, die de roem des vaderlands ter harte gaat, zoude zich durven onttrekken aan den opbouw van een MAGAZIJN, gelijk het aangekondigde; welke Nederlander, die romans leest, zoude zich niet schamen te moeten bekennen in dit *Magazijn* een vreemdeling te zijn, dat hem bovendien de keuze laat om zich die deelen op zich zelve aan te schaffen, die hem het best bevallen, daar ieder derzelve onder een afzonderlijken titel verkrijgbaar is gesteld, en dit werk dus geenszins daardoor kan afschrikken, hetzelve aan te koopen, omdat men vooraf niet weet uit hoe veel deelen het bestaan zal. — Wij hopen voor de eer onzer letterkunde, dat het uit zeer vele zijn zal, al verschijnt er dan ook, gelijk tot hiertoe, jaarlijks slechts één deel.

B.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 1 Maart 2 El 9 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 18 D

Den 2 dito 2 El 7 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 20 D

Heden overleed alhier mijn teedergeliefde Echtgenoot, *J. P. R. VAN ELLEKOM.*

ARNHEM,
den 23sten Februarij
1835.

de Wed. W. VAN ELLEKOM.
Geb. VAN DAVELAAR.

Heden morgen, omstreeks 5 ure, overleed tot mijne bittere droefheid, in den ouderdom van bijna 48 jaren, mijn veelgeliefde Echtgenoot, *ANTONY ROMBOUTS*, in leven *Rector der Latijnsche Scholen alhier.*

ARNHEM,
den 1sten Maart
1835.

A. C. HILDEBRANDT.
Wede. A. ROMBOUTS.

Op uitdrukkelijke begeerte van den Overledene, zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

---

§ † § Het tegen Dingsdag den 3den Maart aangekondigde CONCERT van *SCHUBERTH* en *MARX* kan op dien dag geen plaats hebben. De Concertgevers zullen nader de eer hebben, ter kennisse van het geëerde publiek te brengen, op welken dag zij hetzelve zullen kunnen geven.

---

§ § § BURGEMEESTER EN ASSESSOREN DER GEMEENTE *VERWOLDE* zijn voornemens, onder nadere approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Gelderland*, op den 7den Maart 1835, des 's morgens om 9 ure, in het School-Locaal te *Verwolde*, publiek, en aan de minstbiedende aan te besteeden:

Het VERGROOTEN en REPAREREN van het SCHOOLGEBOUW en SCHOOLMEUBELEN, met het BOUWEN eener daaraan te verbinden ONDERWYZERS-WONING, waarvan bestek, teekening, aanwijzing en nader onderrigt bij den Burgemeester der Gemeente te bekomen is.

Verwolde den 17den Februarij 1835.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
A. VAN DER BORCH.
Burgemeester en Secretaris.

---

§ § § Op Woensdag den 25sten Maart 1835, des voormiddags ten 10 ure, zal men, aan het Veerhuis te *Rheden*, ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, voor den tijd van 6 jaren, verpachten:

Vier perceelen uitmuntend WEILAND, gelegen onder *Rheden*, te zamen groot ruim 18 Bunders.

Waaromtrent nader onderrigt is te bekomen, zoo bij denzelven Notaris, als bij *G. MENTHEN*, te *Rheden*, bij welke laatste tevens Beesten in de Vetweide zullen worden aangenomen.

---

§ † § Te HUUR of te KOOP, tegen 1 Mei e. k., Een HEEREN HUIS, in de Bakkerstraat te *Arnhem*, Lett. D. No. 153, te bevragen bij den Heer *GERHARDS*, aan de Bergstraat of bij den Notaris *GODEFROY* te *Arnhem*.

---

† § † Men is voornemens op Woensdag den 4den Maart 1835, des voormiddags ten 10 uur, aan het huis van den Stukadoor *CLASKYN*, in de Bakkerstraat te *Arnhem*, in het openbaar te verkoopen:

Een zeer netten INBOEDEL, waaronder gladhouten MEUBELEN, PORCELEIN, GLAS en AARDEWERK, KOPER, TIN, BLIK, BEDDEN en TOEBEHOOREN, TAFEL- en BEDDELINNEN, waaronder twee KANDELAARS, enz.

De Goederen zullen daags te voren, van 10 ure des morgens tot 's namiddags ten drie ure, te zien zijn.

---

§ § § Wie iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel en de Nalatenschap van wijlen Mevrouw de Wedawe *C. H. DONZEL*, Geboren GAILLARD, wordt verzocht om vóór den 1sten Mei 1835 daarvan opgaaf of betaling te doen aan den Wel Edel Gestrengen Heer *J. J. DEBETS*, Executeur Testamentair, op den Huize *Westerveld* bij *Arnhem*.

---

† § † De Ondergeteekende verwittigt de belanghebbenden, dat van heden af de CERTIFIKATEN op *Fransche Geconsolideerde Inscriptiën* ten zijnen Kantore kunnen worden ingediend, ten einde daarbij de nieuwe Coupons te aanhechten te laten ontvangen.

Arnhem, den 24sten Februarij 1835.

E. C. ENGELBERTS,
Commissionaris in Effecten.

---

§ † § In eene niet onaanzienlijke Stad in *Gelderland*, wordt, tegen den eersten April aanstaande, of vroeger, gevraagd een ONGEHUWD PERSOON, van een onbesproken gedrag en de Hervormde Godsdienst, de vereischten bezittende, om, als MEESTERKNECHT, bij eene Wedüwe in eene VERWERS-AFFAIRE, werkzaam te kunnen zijn. — Men vervoege zich in persoon, of met gefrankeerde Brieven, bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

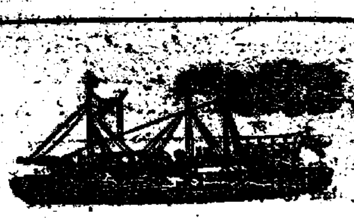
---

† † § De Ondergeteekende met genoegen in het voorleden jaar bespeurd hebbende, dat de bewoners der Lijmers en omstreken voor hunne Merriepaarden, welke zij wenschten te hebben gedekt, gretig gebruik hebben gemaakt van de hengsten des Koninklijke Paarden-Stoeterij te *Borculo*, welke, gedurende den springtijd, op de Pleij onder *Huissen* geplaatst zijn geweest; en van zijne zijde gaarne iets willende toebrengen, om de pogingen van het Gouvernement ter verbetering van het Paarden-ras in deze landstreek te ondersteunen; maakt bij dezen aan alle eigenaren van merrien, in het verleden jaar door de gezegde hengsten op de Pleij gedekt, bekend, dat hij voornemens is aan den eigenaar van het schoonst gevormde en best gefokte Veulen uit de voorzegde merrien van elk der drie voormelde hengsten *Young Tiffin*, *Conductor* en *Timur*, in dit jaar gevallen, te vereeren de navolgende premien als voor het schoonste veulen van *Young Tiffin* zes dukaten, voor het schoonste veulen van *Conductor* vijf dukaten, en voor het schoonste veulen van *Timur* vier dukaten. Hij noodigt daarom de eigenaren der veulens van ruim honderd merrien, in het voorleden jaar door 's Konings hengsten op de Pleij gedekt, uit, om die veulens op den eersten Maandag der maand October 1835, des voormiddags ten 9 ure, op de voormelde Pleij aan hem te vertoonen; ten einde door hem Ondergeteekende en twee deskundigen te doen beoordeelen en beslissen voor welke dier veulens de hierboven uitgeloofde premien aan den Eigenaar zullen behooren te worden toegewezen.

De bewijzen der dekking zullen daarbij ter staving van de echtheid der geboorte van die veulens moeten worden vertoond.

Arnhem, den 1sten Maart 1835.

VAN RANZOW.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen *Rotterdam*, *Arnhem* en *Keulen*.

De fraaije en snelvarende Stoomboot *LUDWIG* vertrekt:

Van *Arnhem* naar *Keulen*:

Den 4den, 9den, 14den, 19den, 24sten en 29sten Maart, s'morgens ten 7 uren.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*:

Den 1sten, 7den, 12den, 17den, 22sten en 27sten Maart, s'morgens te 9½ ure.

TE ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.